

Špeciálne strelecké topánky, áno či nie?

Jedna zo súčasti výstroje strelca je aj obuv. Ako takmer všetko v streľbe, aj strelecká obuv je upravená pravidlami. **Pravidlá ISSF upravujú streleckú obuv v článku 7.5.3 pre pušky a 8.5 pre pištole, kde je presne špecifikované, aké parametre musí strelecká obuv spĺňať.**

Zjednodušené povedané, že ak strelec použije špeciálnu streleckú obuv, tá musí umožňovať „normálnu“ chôdzu, ale už potom sa pravidlá líšia pre puškárov a pre pištoliarov. Najviditeľnejší „rozdiel“ je výška topánok, u pištoliarov môže byť vysoká len pod členok, u puškárov nesmie výška topánky prevýšiť 2/3 jej dĺžky. Kedysi bolo možné použiť rovnaké topánky aj pre pušky aj pre pištole. Samozrejme, strelec môže použiť aj bežnú vychádzkovú alebo športovú obuv.

Mladí strelci v klube, inšpirovaní reprezentantmi na pretekoch, sa ma viackrát opýtali, či si majú kúpiť špeciálne strelecké topánky, či im to môže pomôcť v ich streleckej výkonnosti. Moja odpoveď vždy bola, že špeciálne strelecké topánky za cca 200 eur nemôžu uškodiť, ale nech si zvážia, či to pre nich nie je zatiaľ zbytočná investícia. Podotýkam, že to boli pištoliari, nie puškári. A vždy som uviedol nasledujúce argumenty.

Strelecká obuv zjednodušené povedané, slúži na to, aby podporila stabilitu streleckého postoja a pomohla zamedziť vertikálnym aj horizontálnym výkyvom v polohe.

Toto určite svojou konštrukciou a materiálmi **spĺňa špeciálna strelecká obuv, ktorá je vyhotovená z materiálov, ktoré sú pevne, čo najmenej ohybné, ktoré nepružia a umožňujú zachovať polohu stabilnú, bez výkyvov.**

Takúto streleckú obuv predáva asi každý výrobca streleckých doplnkov a príslušenstva v cene 100-200 eur pri konfekčnej kvalite. Samozrejme, ak si niekto nechá ušit strelecké topánky na mieru, tak tá cena môže byť vyššia.

Ale vždy som uviedol aj to, že **existuje množstvo dobrých strelcov, pištoliarov, ktorí strieľajú vynikajúce výsledky aj v obyčajnej (na pohľad) športovej obuvi, takže špeciálna strelecká obuv nie je automatický zárukou vysokých výsledkov.**

Takže ak chceme pomôcť svojej výkonnosti, ale nechceme (nemôžeme) do toho investovať stovky eur, máme len jednu možnosť. Pokúsime sa nájsť bežnú obuv za pár (desiatok) eur, ktorá sa ale bude čo najviac približovať úžitkovým vlastnostiam špeciálnej streleckej obuvi. Na otázku, aká by to teda mala byť taká lacnejšia „strelecká“ obuv bola moja odpoveď nasledovná:

Pre puškárov prakticky neexistuje alternatíva k špeciálnej streleckej obuvi, pretože pravidlá sú veľmi striktné, čo sa týka rozmerov, ohybnosti a hrúbky použitých materiálov, že

asi **nedokážeme kúpiť bežnú topánku, ktorá by mala podobné vlastnosti a parametre ako špeciálna puškárska strelecká obuv.**

Ale keďže pýtajúci sa boli vždy **pištoliari**, odpoveď na otázku bola jednoduchšia. **Na trhu je množstvo športovej obuvi, ktorá dokáže splniť pravidlá a zároveň má podobné vlastnosti a materiál ako špeciálna pištoliarska strelecká obuv.** Keďže sa bežná obuv obvykle vyrába vo veľkých sériách, tak cena, aj značkovej obuvi sa pohybuje v desiatkach eur.

Návod na kúpu topánok pre strelbu bol jednoduchý, prelezte najprv obchody s obuvou na tržniciach, najlepšie ázijské a hľadajte topánky, ktoré presne v tomto poradí:

- 1) Nie sú vyššie ako váš členok
- 2) Majú absolútne rovnú, plochú, čo najširšiu podrážku, najlepšie bez vzorovania
- 3) Sú také neohybné a nepoddajné, že sa v nich dá obtiažne chodiť, ale ohnú sa
- 4) Majú pevnejší zvršok, najlepšie nejakú umelú kožu, ktorá je pevnejšia ako látka
- 5) Majú vo vnútri klenbu, ale nemajú mäkkú výstelku
- 6) Ideálne ak majú aj zopár vetracích otvorov, ale môžu byť aj bez nich (urobíte si)
- 7) Dobre vyzerajú a nestoja veľa peňazí.

Ázijské obchody na blšákoch často majú „športovú“ obuv, ktorá spĺňa aspoň prvé štyri body z vyššie uvedeného zoznamu. Síce sú neupotrebitelné pre bežné športové aktivity, ale **pre športovú strelbu sú viac ako vyhovujúce a sú obvykle aj cene do 10 eur. Bod 7 je ale obvykle nedosiahnuteľný v tej cenovej hladine.**

A ak také topánky vyhovujú a sú za nízku cenu, možno je lepšie ich kúpiť rovno niekoľko párov a meniť ich trebárs po roku, pretože používaním sa topánky časom rozchodia, budú ohybnejšie a tak stratia potrebné vlastnosti ako strelecké topánky.

Takéto topánky nevynikajú ako móдне novinky, možno sa ich niektorí strelci hanbia nosiť, ale na to som vždy argumentoval tým, že **strelecké topánky majú slúžiť len na strelbu,** t.j. **obujem si ich len na palebnej čiare a akonáhle odchádzam z palebnej čiary** (aj keď len k terčom), **vyzujem si ich a prezujem sa do bežnej obuvi** a vidia ma prakticky len strelci.

U pištoliarov je dobrá strelecká obuv pridaná hodnota, ktorá určite prinesie pár bodov navyše k výsledku, aký by sa dosiahol len v obyčajnej športovej obuvi. Keďže ja som si vždy musel kupovať všetko pre strelbu sám, volil som už na začiatku cestu úspory nákladov za prijateľnú kvalitu.

Keď sa pred rokmi zmenili pravidlá a už nebolo možné používať strelecké topánky, ktoré som využíval v súbežnej strelbe z pušky, rozhodol som sa zaobstarať si strelecké topánky na tržnici. **Obehal som pár stánkov a veľmi rýchlo som našiel „ideálne“ strelecké**

topánky, stáli vtedy 100 Sk, čiže 3,3 eur. Používal som ich len počas streľby, vždy keď som odchádzal zo streleckého stanovišťa, tak som sa prezul. **Preto mi aj vydržali vyše 20 rokov v použiteľnom stave, kým sa začali rozpadáť, asi únavou materiálu.** Samozrejme som si zaobstaral aj iné, takže nebol problém ich nahradiť.

Celý strelecký život som používal streleckú obuv, tak som si ani neuvedomoval, že ak sa používajú len „obyčajné“ tenisky, pohodlné, pružiacie, ohybné, tak je znateľný rozdiel v stabilite streleckého postoja. Zistil som to až vtedy, keď som sa pár krát zabudol prezúť do streleckých topánok a zaregistroval som výkyvy v polohe, ktoré som so streleckými topánkami nikdy nemal.

Palebna čiara na strelnici je síce ako prehliadka obuvi výrobcov z celého sveta, dajú sa tam nájsť značkové športové tenisky vhodné na bežecký šport, ako aj obuv vyzerajúca ako podľa vyššie uvedeného zoznamu, či aj obuv podobnú baletným balerínkam ale aj špeciálnu streleckú obuv.

Na obrázku nižšie je pekne vidieť troch strelcov na palebnej čiare vedľa seba a každý z nich má inú obuv. Všetci traja sú veľmi dobrí slovenskí strelci, ale **pravdepodobne časť rozdielu medzi nimi ide aj na vrub obuvi, ktorú pri streľbe používajú.**

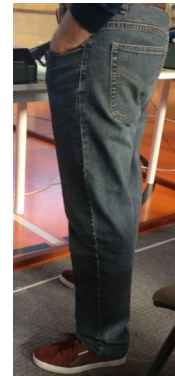

Podme sa teraz spolu pozrieť na niekoľko druhov obuvi z pohľadu vhodnosti alebo nevhodnosti na športovú strelbu. Na začiatok môžeme rovno skonštatovať, že pre puškových strelcov prakticky neexistuje alternatíva, pokiaľ chcú dosahovať najvyššie výsledky najmä v disciplínach, kde sa strieľa v stoji, nemajú inú možnosť ako si zakúpiť špeciálnu streleckú obuv, pretože bez špeciálnej streleckej obuvi nie je možné dosahovať zásahy blízke absolútnemu strediu.

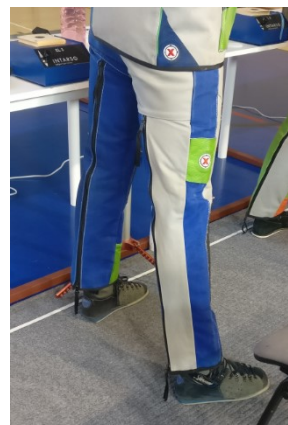
- A) **Veľmi častou „streleckou“ obuvou sú športové tenisky, využívané na bežecké športy.** Tenisky sú pohodlné, pružné, majú priestorovo tvarovanú podrážku, často s bohato členeným vzorovaním. Takéto tenisky veľmi dobre slúžia na chôdzu alebo beh, pretože tlmia nárazy a kroky, ale presne z tohto dôvodu nie sú celkom najvhodnejšie na strelbu po stajačky. **Zvýraznia každý malý pohyb v polohe, pretože ho absorbujú v pružnom materiáli a tým práve zväčšia amplitúdu výkyvu. Len skutočný majster by v takýchto teniskách dokázal strieľať výsledky na svetovej úrovni, ale na bežnú výkonnostnú úroveň okresnej ligy sú dostatočné.**

- B) **Dostatok strelcov si možno nevedome volí športovú obuv, ktorá sa približuje svojim tvarom a vlastnosťami špeciálnym streleckým topánkam.** Majú rovnú, plochu podrážku, často aj pevný „kožený“ zvršok a pokiaľ ich používajú len počas strelby, dokážu im pomôcť k dosahovaniu výsledkov v TOP 20 na Slovensku (samozrejme že samotné topánky takú výkonnosť nezabezpečia).

- C) **Asi menšina slovenských strelcov používa špeciálnu streleckú obuv.** Takáto špeciálna strelecká obuv už pomáha k dosahovaniu špičkových výsledkov. Samozrejme, je potrebné sa o takú obuv aj adakvátne starať, nosiť ju len na streleckom stanovišti, po vyzutí je ideálne ju napnúť v špeciálnom napínaku, aby sa neohla a pod. a tak vydrží dlhé roky slúžiť svojmu účelu.

Čo na záver?

Ak to myslíte so strelbou smrteľne vážne a nezruinuje vás 100-200 eur (alebo niekoho kto vám ich dá), tak si kúpte špeciálnu streleckú obuv.

Ak sa strelbe chcete vážne venovať a dosahovať dobré výsledky, ale 100-200 eur Vám robí problém, kúpte si „streleckú“ obuv podľa zoznamu vyššie na blšáku.

A ak Vás netrápi, aké výsledky dosahujete, kludne strieľajte v teniskách, ktoré bežne používate, budete sa na palebnej čiare aspoň cítiť pohodlnejšie.

Peter Mlynarčík, [Strelci](#) Strelcom